

Arkivsaknr 21/07482-1
Saksbehandler Trond Eliassen

Saksgang
Formannskapet
Kommunestyret

Møtedato
19.05.2021
26.05.2021

Søknad om kommunal garanti - Aurora Kino IKS

Kommunedirektørens innstilling til vedtak:

1. Tromsø kommune gir simpel garanti for at Aurora kino IKS kan oppta likviditetslån. Garantien gjelder for hovedstol på kr 2 318 400,- med et tillegg på 10 % av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger.
2. Likviditetslån skal være gjort opp senest når årsregnskapet fastsettes. Foreligger det regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år kan løpetiden forlenges tilsvarende. Garantitiden settes derfor til maksimalt 2 år + tillegg på inntil 2 år. Det aksepteres avdragsfrihet i maksimalt 2 år. Det forutsettes at innkomne statlige kompensasjonsmidler som følge av pågående koronapandemi går uavkortet til nedbetaling på likviditetslån.
3. Det forutsettes at de andre eierkommunene går inn med kommunale lånegarantier på nivå med eierbrøken deres i Aurora Kino IKS.
4. Kommunedirektøren gis myndighet til å godkjenne/akseptere låntakers kredittvilkår.
5. Så lenge garantiforholdet eksisterer skal Aurora Kino IKS uoppfordret oversende til kommunen revisorgodkjent regnskap, så snart dette er offentlig kjent.
6. Garantien er ikke gjenstand for godkjenning hos Statsforvalteren i Troms og Finnmark jf. Kommunelovens 14-9, andre ledd, første punktum. Garantien er dog ugyldig hvis Aurora Kino IKS forsto eller burde ha forstått at den er i strid med kommuneloven § 14-19 første ledd første punktum.

Stig Tore Johnsen
Kommunedirektør

Hva saken gjelder

Økonomisk og juridisk vurdering av søknad om kommunal garanti for likviditetslån Aurora Kino IKS opptar for å løse likviditetsmessige utfordringer selskapet har under pågående koronapandemi. Selskapet har i henhold til IKS-lovens § 24 varslet representantskapet og eierne at de kan havne i en vanskelig likviditetsmessig situasjon i løpet av sommermånedene, med manglende mulighet for å oppfylle selskapets økonomiske forpliktelser.

Lånet skal sikre Aurora kinos likviditetsmessige situasjon, mens det avventes avklaring på statlige kompensasjonsordninger for 2021.

Saksutredning

Innledning

Aurora Kino IKS (heretter Aurora) er et interkommunalt selskap (IKS) eid av Tromsø kommune (64,4 %), Alta kommune (27,6 %) og Sør-Varanger kommune (8 %). Selskapet har videre inngått driftsavtaler med hhv. Narvik, Porsanger og Vardø kommuner om kinodrift. I henhold til IKS-lovens § 3 hefter eierkommunene for selskapets forpliktelser pro rata. Det betyr at Tromsø kommune er ansvarlig for 64,4 % av selskapets forpliktelser.

Siden koronapandemien inntraff i mars i fjor, har kinoene vært spesielt hardt rammet. Dette gjelder både våre kinoer lokalt, kinoene nasjonalt og ikke minst internasjonalt. Aurora kino IKS hadde en besøksnedgang i 2020 på rett i underkant av 60 %. Dette var helt identisk med de nasjonale besøkstallene. Som en naturlig følgeeffekt har selskapet hatt en omsetningssvikt i 2020 på 30,4 millioner kroner.

Totalt sett hadde Aurora Kino IKS et beregnet tap på 14 millioner kroner relatert til koronapandemien i 2020. Dette ble dekket opp 75 % gjennom statlige kompensasjonsordninger (10,6 MNOK), og 25 % gjennom ekstraordinært tilskudd fra eierne (3,5 MNOK). Tromsø kommune bevilget et ekstraordinært tilskudd til Aurora Kino IKS på 2,3 millioner kroner noe som tilsvarer vår eierbrøk i selskapet.

Aurora Kino IKS fikk i mars 2021 melding om avkortning i stimuleringsstilskuddet for 4.kvartal 2020 med kr 700 000,-. Begrunnelsen lå i at Kulturrådet ikke anser avskrivninger for å være godkjente kostnader. Avslaget er påklaget, men foreløpig er det ikke kommet tilsvar fra Kulturrådet. Kulturministeren annonserte tidlig at stimuleringsordning for kulturnæringer skulle videreføres i 2021. Aurora Kino IKS sendte inn en søknad på 6,7 millioner kroner, men har fått innvilget kun 3,8 millioner kroner. Det er en avkortning på 2,9 millioner, og gjør at Aurora Kino IKS samlet sett vil få et potensielt økonomisk tap på 3,6 millioner kroner som ikke dekkes opp av statlige kompensasjonsmidler.

Store deler av den norske kinobransjen er påført store tap på grunn av avkortninger i statlige kompensasjonsmidler, og mange både store og små aktører opplyser at de er i ferd med å tape sin egenkapital på grunn av dette. Det arbeides derfor både fra bransjeorganisasjonen Film & Kino, Virke AS, og fra politisk hold for å få Kulturdepartementet / Kulturrådet til å endre praktiseringen i saken. Representantskapet i Aurora Kino IKS har rettet en klar oppfordring til Kulturdepartementet at stimuleringsordning for kulturnæringen må fullfinansieres og videreføres.

Aurora Kino IKS søker om kommunal garanti på likviditetslån, samlet sett på 3,6 millioner kroner, og fordeles iht. eierbrøk på følgende måte:

Tromsø kommune: kr 2.318.400

Alta kommune: kr 993.600

Sør-Varanger kommune: kr 288.000

Det søkes at løpetiden for garantien settes til 2 år, og at det innvilges avdragsfrihet i hele løpetiden.

Tromsø kommune samlede garantiansvar

Pr 31.12.2020 var kommunens totale garantiansvar på 432,5 millioner kroner.

Garantiansvaret fordeles etter formål:

Private barnehager og andelsbarnehager: 7,2 millioner kroner

Energi: 4,0 millioner kroner

Kultur og idrett: 294,5 millioner kroner

Sosiale formål: 13,9 millioner kroner

Kirke: 51,5 millioner kroner

Renovasjon: 61,4 millioner kroner

I tillegg har kommunestyret innvilget følgende kommunale garantier hvor søker enda ikke har opptatt lån:

Stiftelsen kommunale boliger: 40,0 millioner kroner

Tromsøysund sokn: 10,0 millioner kroner

Kattfjord Sportsklubb: 0,4 millioner kroner

Garantiansvaret i kommunen er høyt som følge av innvilgelse av store garantier til utbygging innenfor kultur-, idretts- og renovasjonsformål.

Kommunestyret har den 26. april 2017 (k-sak 90/17) vedtatt nye retningslinjer og rammer for fremtidige garantistillelser. Retningslinjene klargjør hvilke formål som skal prioriteres og kriterier for øvrig som skal ligge for nye kommunale garantistillelser. Det er innført krav om blant annet:

- Obligatorisk rapporteringsplikt for alle kommunale garantihavere hvor kommunen minimum en gang i året får oversendt revisorgodkjent regnskap.
 - Med fare for mislighold av låneforpliktelser skal kommunen umiddelbart underrettes
 - Ved vesentlige endringer i organisering, styreform og vedtekter skal kommunen underrettes
- Retningslinjer vil gi kommunen fortløpende oversikt over den økonomiske status tilknyttet garantiporteføljen, og om nødvendig sette i verk tiltak for å forhindre at garantier blir misligholdt.

Juridisk vurdering av kommunal garanti

Kommunelovens § 14-19 med tilhørende forskrifter regulerer kommuners garantiforpliktelser.

Det kan i den forbindelse stilles spørsmål om forbudet om garantistillelse til næringsvirksomhet i kommuneloven kommer til anvendelse. Begrunnelsen for forbudet er den betydelige økonomiske risiko slike garantier fører med seg. Formuleringen "utøvelse av næringsvirksomhet" har ingen presis avgrensning, men i forarbeidene til loven gir departementet uttrykk for at man vil legge vekt på om virksomheten har et gevinstformål.

Aurora IKS er et interkommunalt selskap med følgende formål:

- Sikre publikum et så godt og variert filmtilbud som mulig innenfor driftsrammene
- Sikre inntjeningsevne gjennom filmvisning og arrangementer
- Sørge for rasjonell kinodrift
- Ivareta administrative og forvaltningsmessige oppgaver som er tillagt kinodriften
- Forvalte kinoens eiendommer og realkapital med sikte på et best mulig tilbud for kinoens brukere og til det beste for deltakerkommunene

I henhold til selskapsavtalen er eierne ansvarlig for selskapets forpliktelser i henhold til sin eierandel. Det fremkommer i selskapsavtalen at Aurora Kino IKS kan bygge opp fonds for gjennomføring av investeringer. Samtidig er det klart at eierkommunene ikke har noen forventninger til at det skal utbetales utbytte fra virksomheten. I kommunens eierstrategi er det definert at Aurora Kino har en sentral samfunnsmessig rolle ved å tilby byens befolkning et kvalitetsmessig godt og variert filmtilbud.

Kommunedirektøren anser at forbudet om garantistillelse til næringsformål ikke kommer til anvendelse i denne sak.

I henhold til forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner § 4 vil ikke små garantier være gjenstand godkjenning av statsforvalteren i Troms og Finnmark. Beløpsgrensen for Tromsø kommune er 7 millioner kroner, og denne søknaden om lånegaranti vil derfor ikke trenge godkjenning av statsforvalteren. Garantien vil dog være ugyldig hvis Aurora Kino forsto eller burde ha forstått at den er i strid med kommuneloven § 14-19 første ledd første punktum.

I henhold til selskapsavtalen kan Aurora Kino oppta lån for å gjøre investeringer eller dekke driftskostnader innenfor en totalramme på 25 millioner kroner. Det er klargjort i IKS-lovens § 22 at interkommunale selskaper kan oppta likviditetslån eller inngå avtale om likviditetstrekkrettighet. Slike likviditetslån skal som hovedregel gjøres opp senest når årsregnskapet fastsettes. Hvis det foreligger regnskapsunderskudd som etter økonomiplanen skal dekkes over flere år, kan løpetiden forlenges tilsvarende inndekningsperioden. Garantitiden som foreslås må derfor være i samsvar med reglene for innbetaling og oppgjør av likviditetslån iht. IKS-loven.

Økonomisk vurdering av kommunal garanti

Aurora Kino hadde et positivt driftsresultat i 2020 på kr 110 574. Dette inkluderer ekstraordinært eiertilskudd på kr 3 549 000 for å dekke tap i forbindelse med koronapandemien. Til sammenligning hadde Aurora Kino et betydelig negativt resultat på 4 174 573 i 2019.

Egenkapitalen i Aurora Kino utgjorde ved årsskiftet kr 3 240 000, og selskapet hadde ingen langsiktig gjeld utover pensjonsforpliktelser.

Tabellen nedenfor viser sentrale økonomiske nøkkeltall for årene 2020 og 2019:

Økonomiske nøkkeltall (i tusen.kr)	2020	2019
Driftsinntekter	41 163	58 243
Driftsresultat	84	-4 360
Årsresultat	111	-4 175
Sum eiendeler	17 854	22 599
Sum egenkapital	3 218	3 107
Sum gjeld	14 636	19 492

Driftsmargin (%): Driftsresultat i % av driftsinntekter	0,20 %	-7,49 %
Likviditetsgrad 1: Omløpsmidler / Kortsiktig gjeld	0,93	0,78
Egenkapitalandel (%)	18,02 %	13,70 %
Gjeldsgrad: Gjeld / Egenkapital	4,55	6,27
Totalrentabilitet (%): Avkastning på totalkapitalen	0,62 %	-18,40 %

Aurora Kino hadde allerede før koronapandemien store økonomiske utfordringer med svekket soliditet, redusert egenkapital og dårlig lønnsomhet. I 2019 ble driftsinntektene redusert med over 14 %, og store deler av egenkapitalen var tapt allerede før koronapandemien inntraff og satte store begrensninger for ordinær kinodrift. Aurora Kinos evne til å tåle tap er liten og når kinobransjen ble så hardt rammet i 2020 var de helt avhengig av statlige kompensasjonsordninger og bistand fra eierkommunene.

Det er dog viktig å påpeke at Aurora Kino igangsatte en omfattende omstillingsprosess ved inngangen til 2020 med reduksjon i årsverk og årlige lønnskostnader. Effektene av omstillingene er dog vanskelig å måle i et år hvor kinoene delvis var nedstengt, besøkstallet ble redusert med 60 % og tilfanget av nye filmer var begrenset.

Kommunedirektøren har som hovedregel at det kun skal stilles lånegaranti til investeringsformål. Konsekvensene av pågående pandemi er dog så store, og i påvente av avklaring på nivået på statlige kompensasjonsmidler til Aurora Kino, har eierne avklart at det kan stilles en lånegaranti for å sikre tilstrekkelig likviditet i løpet av sommeren / høsten 2021. Gjennom kommunal lånegaranti vil Aurora Kino kunne oppnå gunstige rentebetingelser på likviditetslån.

Kommunedirektøren er klar på at garantistillelse og opptak av likviditetslån ikke løser de langsiktige økonomiske utfordringer Aurora Kino står ovenfor. Gjennomført omstillingsprosess med henblikk på reduksjon i kostnader må videreføres i etterkant av pågående koronapandemi. Samtidig må eierne i løpet av høsten 2021 se på hvordan soliditeten i selskapet kan styrkes, og ved en eventuell omdanning til aksjeselskap vil det være sentralt at Aurora Kino tilføres tilstrekkelig egenkapital.

Oppsummering

Aurora Kino IKS har likviditetsmessige utfordringer under pågående koronapandemi. Samlet sett har selskapet fått melding om avkortning i statlige kompensasjonsmidler på 3,6 millioner kroner. Kulturministeren har tidligere annonsert at stimuleringsordning for kulturnæringer skulle videreføres i 2021. Til tross for dette har store deler av kinobransjen fått en betydelig avkortning i forventede statlige kompensasjonsmidler. Representantskapet i Aurora Kino IKS har rettet en klar oppfordring til Kulturdepartementet at stimuleringsordning for kulturnæringen må fullfinansieres og videreføres.

Selskapet har i henhold til IKS-lovens § 24 varslet representantskapet og eierne om betalingsvansker og at de ikke kan oppfylle sine betalingsforpliktelser. I eiermøte ble det avklart at eierne kan innvilge lånegaranti slik at Aurora Kino kan oppta likviditetslån i påvente av avklaring rundt nivået på statlige kompensasjonsmidler for inneværende år. Gjennom kommunale garantistillelser vil selskapet kunne oppnå gunstigere rentebetingelser på likviditetslån.

Kommunedirektøren foreslår at Tromsø kommune innvilger en simpel lånegaranti på 2 318 400,- med et tillegg på 10 % av til enhver tid gjeldende hovedstol til dekning av eventuelle påløpte renter og omkostninger. Det forutsettes at innkomne statlige kompensasjonsmidler som følge av

pågående koronapandemi går uavkortet til nedbetaling på likviditetslån. Samtidig legges det til grunn at øvrige eierkommuner går inn med kommunale lånegarantier på nivå med eierbrøken deres i Aurora Kino.

Konklusjon

Kommunedirektøren stiller seg positiv til innvilgelse av kommunal lånegaranti slik at Aurora Kino IKS kan oppta likviditetslån og stilles i stand til å betjene løpende økonomiske forpliktelser de neste måneder.

Vedtakskompetanse

Kommunestyret

Vedlegg

Søknad kommunal garanti - Aurora Kino IKS - 12_05 2021
Årsregnskap 2020 Signert
STYRETS BERETNING 2020 AURORA KINO Signert
Sak 06_21 REGNSKAPSRAPPORT FEBRUAR
Tillegg til sak 6_21 Stimuleringsordningen
Selskapsavtale Aurora Kino IKS pr 010116